

asociace insolvenčních správců

široká 5 | 110 00 praha 1 | www.asis.cz

Stanovisko Asociace insolvenčních správců, o.s., k novele vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně, provedené vyhláškou č. 101/2015 Sb., s účinností od 1. 8. 2015 (dále vyhláška a novela)

Novela zavádí z pohledu činnosti insolvenčního správce dvě naprosto zásadní změny, a to zákaz překrývání úředních hodin v jednotlivých provozovnách téhož správce (nový § 2 odst. 2 vyhlášky) a jeho povinnost být nepřetržitě fyzicky přítomen v provozovně po celou dobu úředních hodin (nové návěští § 4 odst. 2 vyhlášky). Lze s lítostí konstatovat, že taková regulace jen podtrhuje obecnější jev české legislativy, kdy právní předpisy tvoří osoby, které s praktických fungováním toho, co jimi upravují, nemají potřebnou praktickou zkušenost. Novela je protiústavní, nezákonná, nepřiměřená a nedůvodná. Vyznívá především jako nepřiměřená až populistická ministerská snaha o sběr politických bodů v situaci, kdy média vytvářejí či přispívají k udržování veřejnosti v nepravdivé představě, že většina tuzemských úpadkových procesů je řízena insolvenčními mafiemi. Absentuje v ní stěžejní komponent pro tvorbu právních předpisů: zdravý rozum. Pokud v době legisvakance novely nedojde k jejímu zrušení či změně do podoby konformní s právním řádem, mohou následující argumenty posloužit k obraně insolvenčních správců v jednotlivých insolvenčních řízeních tam, kde by především jejich osobní přítomnost v provozovnách po nich byla vyžadována.

1. protiústavnost novely

Pro uložení povinnosti osobní přítomnosti správce v provozovně podzákonným předpisem chybí zákonné zmocnění, neboť § 5a odst. 8 zák. č. 311/2007 Sb., o insolvenčních správcích uložení toto oprávnění ministerstvu nezakládá. Tím se novela ocitá v rozporu s čl. 2 odst. 3, čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, kdy jde o exces moci výkonné při vydávání právních předpisů. Pro soud by novela jakožto podzákonný předpis nebyla závazná, neboť ten se řídí jen zákony a případnou protizákonnost předpisu nižší právní síly je dle čl. 95 odst. 1 Ústavy soudce oprávněn posoudit sám.

Takto svázat insolvenční správce dále představuje zásah a omezení svobody podnikání bez zákonného podkladu. Novela se proto příčí čl. 4 odst. 2, čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

2. nezákonnost novely

Novela jde zcela proti smyslu zák. č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona (dále IZ) který pro činnosti v rámci výkonu funkce insolvenčního správce nevyžaduje jeho osobní výkon a substituce připouští na více místech, a to i v situacích, vyžadujících vyšší míru kvalifikace substituta (typicky přezkum a schůze v oddlužení dle § 410 odst. 1, než pro zajišťování vyhláškou předepsaných činností v provozovně. Zastoupení správce dokonce výslovně předpokládá v § 37 odst. 2 IZ.

3. nepřiměřenost novely

Činnosti, které je správce v provozovně povinen zajistit, jsou především administrativní povahy, nevyžadují kvalifikaci na úrovni zkoušky insolvenčního správce a zvládne je proškolená administrativa. Nadto všechny informace, které mají být stranám podány, jsou kdykoli přístupny na internetu, s výjimkou příloh k přihláškám pohledávek (§ 4 odst. 2 písm. b) vyhlášky), což lze řešit datovým úložištěm a vzdáleným přístupem či nosičem dat. Vyžadovat osobní přítomnost insolvenčního správce v provozovně je v principu stejné, jako požadovat po statutárním orgánu jakékoli organizace přítomnost na všech jejích pobočkách nebo podatelkách, či po ministru spravedlnosti, aby byl přítomen na všech pracovištích ministerstva, detašovaných mimo jeho sídlo.

asociace insolvenčních správců

široká 5 | 110 00 praha 1 | www.asis.cz

4. věcná absence potřeby novely

Důvodová zpráva k novele je postavena na predikci, že mnohost provozoven (a personální nepřítomnost správce na nich) automaticky znamená snížení kvality jeho práce. Tato úvaha je nesprávná, neboť není podstatné, kdo jednotlivé kroky činí, ale jaký mají obsah a výsledek. Insolvenční správce za ně nese odpovědnost, stejně jako za výběr svého personálu a odpovídá dle § 36 odst. 1, § 37 odst. 1 IZ za škodu z toho vzniklou. Tyto výstupy nesouvisí s počtem poboček, ale s kvalitou zaměstnanců (substitutů) správce. V případě, že insolvenční správce neplní své povinnosti, nezajistí kvalifikovaný personál či přítomnost pověřené osoby na provozovně v úředních hodinách, ohlásí provozovnu v rozporu se skutečností (fiktivní), lze učinit nápravu prostřednictvím insolvenčního soudu či dohledu ministerstva, případně jej sankcionovat. Není – li tomu tak a výkon funkce správce probíhá bezchybně, nerozhodno kolik osob při své práci správce využije a pověří k jednotlivým činnostem, není důvod správce postihovat ani omezovat počet jeho provozoven či dokonce nutit k tomu, aby byl v určitý čas nepřetržitě přítomen v daném místě. Takový požadavek je nadto zcela protismyslný, neboť primárním úkolem správce je zjišťovat a zajišťovat majetek podstaty (viz. např. § 209 odst. 1, § 217 odst. 1 IZ), což je z povahy věci činnost aktivní, s níž několikahodinový výskyt na jediném místě toliko z důvodu novelou uložené povinnosti, nekoresponduje.

Praha, 30. 4. 2015.

JUDr. Daniel Ševčík, Ph. D.
prezident Asociace insolvenčních správců, o.s.